

Nytt frå Fagområde for allmenmedisin, UiB

Ny politikk for fastlegane etter valet?

Denne kommentaren vert skriven før valresultatet frå stortingsvalet og dei fleirtalskonstellasjonane som no vert ein realitet i Stortinget vidare. Spørsmålet er om det betyr ein ny politikk for fastlegane framover?

Det er å overdrive at påstå at fastlegekrisa fekk nokon viktig plass i valkampen, og dei ulike politiske partia har vore forsiktige og ulne i sine uttalar og forslag. «Alle» er einige om at noko meir må gjerast, med unntak av Høgre og Høie som har halde seg til sin fastlegeplan. Den inneheld mange gode forslag, men fastlegane har med rette meint at det er for lite og for seint. Det må meir pengar til, og dei må komme raskare.

Fastlegekrisa er kompleks, og av eiga erfaring veit eg at det er vanskeleg for rikspolitikkarar å forstå alle detaljane og korleis ting verkar inn på kvarandre. Det er rett og slett vanskeleg å finne løysingar med bruk av politikkspråk. I praksis er det berre ved partsforhandlingar at ein kan vinne fram, men der berre dersom pengane er til stades. På den andre sida er det vanskeleg å få løyvd pengar til forslag som ikkje er ferdig utforma eller lette å forstå. Det vil alltid vere ein redsel for at pengane går til meir inntekt til enkeltlegane, og ikkje til ei betre fastlegeordning og til pasientane.

Det er også interessant å sjå kor lite kunnskap og forståing det er over fastlegeordninga som «system». Verdien av ein fast personleg lege som over tid er ansvarleg for helsetenesta til eit individ, er godt dokumentert. Fastlegeordninga er såleis ikkje berre ei tilfeldig organisering blant fleire, men ei kunnskapsbasert ordning med effektar på helsa til folk, og med store ressursmessige og samfunnsøkonomiske fordelar.

Steinar Hunskaar
steinar.hunskar@uib.no

Ph.d. om legemidler hos LAR-pasienter

Jørn Henrik Vold disputerte 21. juni 2021 for ph.d.-graden ved UiB med avhandlingen "Potentially addictive substances among patients in opioid agonist therapy". Vold har i sin doktorgrad vurdert omfanget av foreskrevne og ikke-foreskrevne

vanedannende legemidler/rusmidler blant ca. 14 000 LAR-pasienter i Norge og Sverige. Han finner et høyt forbruk av slike legemidler, og en svak økning i bruken av sentralstimulerende legemidler. I Norge og finner en svak økning i slik legemiddelbruk.

Jørn Henrik Vold er utdannet lege fra UiB (2013) og er ansatt som forsker i Avdeling for rusmedisin, Haukeland Universitetssykehus. Professor i allmenmedisin Lars Thore Fadnes har vært hovedveileder.

Allmennleger blir «meritterte undervisere»

Alle universitetene har opprettet ordningen «merittert underviser», en høythengende tittel som tildeles ansatte med omfattende praksis, god innsikt i pedagogisk teori og stor innsats for utdanningskvalitet i bred forstand. Det medisinske fakultet har nylig utnevnt sine seks første, som da blir deltakere i fakultetets «pedagogiske akademi». De får en permanent lønnsøkning på 50.000 kroner i året.

Blant de seks er det to fra Fagområde for allmenmedisin:

Førsteamanuensis Thomas Mildestvedt får tittelen for sitt store engasjement for studentenes læring. Vurderingskomiteen omtaler han som en lagspiller og en betydelig ressurs i arbeidet for økt kvalitet og status for undervisningen.

Professor Edvin Schei får tittelen for sin brede kompetanse og stor egen forskningsproduksjon innen undervisning og læring.

Ph.d. om sykdom blant rusavhengige

Christer Frode Aas disputerte 14. juni 2021 for ph.d.-graden ved UiB med avhandlingen "The burden of disease among people with severe substance use disorders".

Avhandlingen viser en betydelig sykdomsbyrde blant personer med alvorlige ruslidelser, men også at dette er en heterogen gruppe hvor rundt en tredel ikke har symptomer på alvorlig psykisk lidelse og har god helse-relatert livskvalitet.

Den første artikkelen beskriver hvor mange LAR-pasienter i Sverige og Norge som hadde mottatt behandling for HCV. De neste to artiklene undersøkte

psykiske helseplager og helse-relatert livskvalitet i to studier med rusavhengige i Bergen og Stavanger fra 2017 til 2020. Samlet sett ble det rapportert betydelige symptomer på psykisk lidelse og nedsatt livskvalitet, men samtidig at det er stor variasjon mellom personer.

Christer F. Aas er siviløkonom fra Bournemouth University og lege fra Riga Stradina University (2014). Hovedveileder har vært professor i allmenmedisin Lars Thore Fadnes.

Filosofisk poliklinikk om ånd og medisin

Filosofisk poliklinikk høstprogram 2021 tar opp religiøsitet, spiritualitet og moderne medisinske praksiser. Møtene er i Litteraturhuset i Østre Skostredet 5-7, onsdager kl. 19-21. Møtene sendes også live på youtube. Neste møter:

6. oktober: «Bønn, meditasjon, medisin – finnes en rød tråd?» med biskop Halvor Nordhaug og psykolog Per Binder.

3. november: «Død, håp og mening – en lungeleges betraktninger» med overlege Margrethe Aase Schaufel.

1. desember: Mennesket, versjon 2.0: uødélighet, vitenskap og teknologi» med professor i sosialantropologi Annelin Eriksen.

Ph.d. om laboratoriet i primærhelsetenesta

Tone Bukve disputerte 3. september 2021 for ph.d.-graden ved UiB med avhandlingen "External Quality Assurance of Point-of-Care testing". Noklus driv kvalitetssystemet for laboratorietestar i allmennpraksis. Målet med doktorgraden har vore å vurdere effekten av å delta i eit kvalitetssystem for laboratorietestar. Forskingsarbeidet er utført ved Noklus i form av tre studiar utført for CRP, Hb og glukose.

Artiklane konkluderer med at deltakarane får betre kvalitet på laboratorietestane ved å utføre kvalitetskontroll. Avhandlingen viser at ein kan sikre riktige resultat på laboratorietestar utført med små, enkle instrument ved å delta i eit kvalitetssystem.

Tone Bukve er utdanna lege med forskarline frå UiB. Ho har seinare vore stipendiat ved Noklus. Hovudrettleiar er professor Sverre Sandberg.